Ao. 1858. No. 122.

Dingsdag 12 October.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 8 October 1858.

(12194) Alzoo bij het Bestuur het verzoek is gedaan, om den slaaf *Ferdinand*, geboren in 1816, moedersnaam *Europa*, van den naam van plantage *Alsimo*, gelegen in de divisie *beneden Cottica*, *voor den vrijdom* te doen afschrijven.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben in de gelegenheid gesteld om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements Secretarie te doen.

Bij afwezigheid van den Gouvernements Secretaris,
De Hoofd-Commies,
J. E. WESENHAGEN.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 11 *October* 1858.

Naar aanleiding der zich eenige malen herhaald hebbende kleine branden, die welligt voor een gedeelte aan boosaardig opzet van enkele kwaadwilligen zijn te wijten, acht de Gouverneur het nuttig, bij deze te herhalen de door den Procureur Generaal bereids op den 7n. September jl. in het Gouvernements Advertentie Blad, aan alle goede ingezetenen gerigte uitnoodiging.

Elkeen, van welken rang of stand ook, wordt dringend aanbevolen, zoowel in zijn eigen als in het belang van het algemeen, zich niet te onttrekken aan het doen van de van oudsher bestaande wijkpatrouilles, maar die integendeel met de grootste naauwgezetheid en gestrengheid te verrigten. De last hierdoor aan sommigen berokkend, wordt immers voorzeker rijkelijk opgewogen, door de nuttige strekking dezer patrouilles, namelijk het spoedig alarm geven en in vele gevallen het voorkomen van brand.

Bij afwezigheid van den Gouvernements Secretaris,
De Hoofd-Commies,
J. E. WESENHAGEN.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 11 *October* 1858.

De Agenten van Policie J. Kupper en M. Biert, zijn onder de nadere goedkeuring des Konings, uit 's lands dienst ontslagen.

Bij afwezigheid van den Gouvernements Secretaris,
De Hoofd-Commies,
J. E. WESENHAGEN.

Gouvernements-Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1858.
8 Oct. Van het slavenkind *Julius Johannis*, geboren in 1857, zoon van *Jeannette*, toebehoorende aan P. van der Meer.

» » Van de slaven: *Ahlen*, geboren in 1811, en *Azetta*, geboren in 1817, kinderen van *Francina*, en *Caro*, geboren in 1837, *Guillain*, geboren in 1840, *Emelia*, geboren in 1843 en *Cornelis*, geboren in 1849, kinderen van *Azetta* en *Wilhelmina Christina*, geboren in 1855, dochter van *Caro*, toebehoorende voor den vrijdom aan E. Kölle.

Bij afwezigheid van den Gouvernements Secretaris;
De Hoofd-Commies,
J. E. WESENHAGEN.
Tweede Afkondiging.

POLITIE.

Gedurende de afgeloopene week is bij de Politie opgaaf gedaan dat zich uit de stad en hare omstreken hebben verwijderd:

De slaaf *Eduard*, aankomende E. W. Meijer.

De slaaf *Jonas*, aankomende Plant. *Groot Chatillon*.

De slaaf *Adriaan*, aankomende boedel J. J. Gentillez.

Terwijl sedert 1o. October nog als afwezig zijn opgegeven:

De slaaf *Martinus*, aankomende mind. J. de la Parra.

De slavin *Adolphina*, aankomende B. Oosterend.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om voorzeide slaven niet op te houden, te huisvesten, of voor zich te doen arbeiden daar men zich door zoodanige handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Febuarij 1834 G. B. No. 1 vastgesteld.

Paramaribo, den 8 October 1858.
De Prov. Commissaris van Politie,
G. DUIJCKINCK.

(12159) De op den 14 dezer aangekondigde verkoop van het HUIS en ERF aankomende den boedel J. F. Harfsen en de SLAVEN van den boedel Lea Mendes Quiros blijft uitgesteld tot nader.

Paramaribo, den 11 October 1858.
De Curator bij het Departement der Onbeheerde Boedels,
CHs. LIONARONS.

[12213] De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 15n. October 1858, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij Executie verkoopen:

Twee zoogenaamde **Matrozen Ponten**, *twee* Kajagers, voor- en achterankers en kettingen, Touwwerk, stuur en boegseer Riemen, allen daarbij behoorende, aankomende C. Jacobs geboren Sinderhoek.

Paramaribo, den 11 *October* 1858.
SIMON ABENDANON Sz.

SURINAAMSCHE KOLONIALE BIBLIOTHEEK.

De Catalogus van de voorhanden zijnde Boeken, eerstdaags ter perse zullende worden gelegd, noodigt de Commissie voor de Bibliotheek degenen, die aan genoemde inrigting Boeken hebben toegezegd of nog ten geschenke willen geven, beleefdelijk uit, om dezelven vóór ultimo dezer maand bij den Secretaris te willen inzenden.

Paramaribo, den 11 *October* 1858.
Namens de Commissie voorn.
CHs. LANDRÉ,
Voorzitter.
P. M. NETSCHER,
Secretaris.

De opening van de BIBLIOTHEEK zal nader worden aangekondigd.

NIEUWSTIJDINGEN.

Paramaribo, *den* 11 *October* 1858.

Wij brengen onder de aandacht van zeelieden en belanghebbenden de volgende koninklijke bepalingen omtrent het voeren van seinlichten, welke met den 1sten dezer maand in werking zijn getreden.

Stoomschepen.

Alle zee-stoomschepen, stoomende, vertoonen, van zonsondergang tot zonsopgang, de volgende lichten:

1o. Een helder wit licht aan den top van de fokkemast;
een groen licht aan de stuurboordszijde;
een rood licht aan de bakboordszijde.

2o. Het licht aan den top van de fokkemast is zóó ingerigt, dat het, bij donkere nachten, met heldere lucht, op eenen afstand van ten minste een en een vierde Duitsche mijl, zigtbaar is, en een onveranderlijk en onafgebroken licht doet schijnen, over eenen boog van den

horizon, van twintig kompasstreken; en het is zóó bevestigd, dat het licht werpt over tien kompasstreken wederzijds van het schip, te weten: van regt vooruit tot twee streken achterlijker dan dwars aan elke zijde.

3o. Het groene licht aan de stuurboordszijde en het roode licht aan bakboordszijde, zijn zóó ingerigt, dat zij, bij donkere nachten, met heldere lucht, op eenen afstand van ten minste een halve Duitsche mijl zigtbaar zijn; en een onveranderlijk en onafgebroken licht doen schijnen, over eenen boog van den horizon, van tien kompasstreken; en zij zijn zóó bevestigd, dat zij licht werpen van regt vooruit tot twee streken achterlijker dan dwars, aan de stuurboords- en aan bakboordszijde.

4o. De lichten aan de zijden worden aan den binnenboordkant voorzien van schermen, zich ten minste ééne el verder dan het licht naar voren uitstrekkend, om te voorkomen, dat de lichten van de andere zijde kunnen gezien worden.

5o. Stoomschepen, slechts zeilende, voeren geen licht aan den top van den mast.

Mistseinen.

Alle zee-stoomschepen, door raderen of schroeven voortgestuwd, stoom op hebbende of onder stoom zijnde, gebruiken, in alle gevallen van mist, als mistsein eene stoomfluit, geplaatst voor den schoorsteen, niet minder dan twee en een half el boven het dek.

Met deze wordt ten minste eens, in elke vijf minuten, gefloten; geen stoom op hebbende gebruiken zij een misthoorn of eene klok zoo als voor zeilschepen is voorgeschreven.

Zeilschepen.

1o. Alle zee-zeilschepen, onder zeil zijnde of gesleept wordende, vertoonen van zons ondergang tot zonsopgang, een groen licht aan de stuurboords-zijde en een rood licht aan de bakboords zijde van het schip. Deze lichten zijn zóó ingerigt, dat zij, bij donkere nachten, met heldere lucht, op een afstand van ten minste eene halve Duitsche mijl zigtbaar zijn en een onveranderlijk en onafgebroken licht doen schijnen, over eenen boog van den horizon, van tien kompas-streken van regt vooruit tot twee strekenachterlijker dan dwars aan de stuurboords- en aan de bakboords-zijde.

2o. De gekleurde lichten worden bevestigd wanneer het doenlijk is, die zóó te vertoonen; en worden aan den binnenboordkant voorzien van schermen, zich ten minste éène el verder dan het licht naar voren uitstrekkende, om te voorkomen, dat de lichten van de andere zijde kunnen gezien worden.

3o. Als de gekleurde lichten niet bevestigd kunnen worden (zoo als op kleine schepen, bij slecht weder), worden zij, van zonsondergang tot zonsopgang, elk op de zijde van het schip, waar het behoort, op het dek gereed gehouden, tot oogenblikkelijke vertooning; en worden zij, bij het naderen van, of tot eenig schip of schepen, op zoodanige wijze vertoond, dat zij het best gezien kunnen worden; zulks tijdig genoeg, om aanvaring te vermijden, en zóó, dat het groene licht niet van bakboordszijde, en het roode licht niet van stuurboordszijde kan gezien worden.

Mistseinen.

Alle zee-zeilschepen, onder zeil zijnde, gebruiken, in alle gevallen van mist, wanneer zij over bakboord liggen, een misthoorn en als zij over stuurboord liggen eene klok.

Ten minste éens in elke vijf minuten worden deze seinen gegeven.

Zeil loodsvaartuigen voeren alleen een wit licht van top en vertoonen, om de vijftien minuten, een schitterend licht.

Zij doen de mistseinen als zee-schepen.

Schepen ten anker.

Alle zeeschepen, op reeden of in vaarwaters, ten anker liggende, vertoonen, van zonsondergang tot zonsopgang, waar het best kan gezien worden, maar niet hooger dan zeven el boven scheepsboord, een wit licht, in een bollantaarn, van twee palm middellijn zóó ingerigt, dat het rondom een helder onveranderlijk en onafgebroken licht werpt langs geheel den horizon, op den afstand van ten minste een vierde Duitsche mijl.

Als eene merkwaardige bijdrage tot de kennis van den politieken toestand der verschillende magten in Zuid Afrika, laten wij hier onder volgen eene Correspondentie, gevoerd tusschen den heer Boshoff, president van den vrijstaat aan de Oranje-rivier en Moshesh, het groot opperhoofd van de Basutos.

De heer Boshoff schreef aan Moshesh op den 12 Mei, van Bloemfontein, als volgt: — Groot Opperhoofd! — Wij zijn nu bijkans twee maanden in oorlog geweest, veel bloed is vergoten en veel leed aan beide kanten gedaan; als een man en een christen verlang ik een einde te zien aan ruine en de vernieling van leven. De heer Pretorius, de president van de Zuid afrikaansche republiek heeft zijne diensten aangeboden om een wapenstilstand te weeg te brengen en mijne burgers hebben toegestemd om voor een tijd binnen dezen Staat terug te trekken. Ik heb daarom goed gedacht aan u dezen brief te schrijven, verzoekende onderrigt te worden of gij geneigd zijt om den heer Pretorius of eene deputatie door mij gezonden, te ontvangen, die in last zal hebben zekere voorslagen aan u voor te stellen, en indien gij geneigd zijt dit te doen, of gij aan uw volk last geven wilt, hen ongehinderd en veilig te laten passeren; waarop Moshesh antwoordde dat hij de tusschenkomst van Pretorius niet begeerde; maar de deputatie van den heer Boshoff gereedelijk ontvangen, en met dezelve ter schikking der bestaande geschillen in onderhandeling zou treden. De brief van het opperhoofd echter is zeer aanmerkenswaardig. De volgende zijn de belangrijkste zinsneden daarvan: —

» *Thaba Bosigo*, 16 Mei 1858."

» Aan Zijn Ed. J. N. Boshoff, president van den Oranjerievier Vrij-staat.

» Goede Vriend! — Ik, Moshesh, groet u, Boshoff, mijn hoofd en meester. — Uw bode kwam gisteren avond met een brief, waarin uw edelheid begint te spreken van vrede; het doet mij leed dat gij ooit van oorlog gesproken hebt. Het is niet Moshesh die den oorlog begonnen heeft, en ik moet hierbij voegen, ik heb alsnog geen slag geleverd. In den aanvang van vroeger droevige gebeurtenissen, dacht ik dat de geheele oorlog bedoeld was tegen Bushuli; en gij weet wel, dat gij hem alleen in zijn stad gevonden hebt, zonder eenig ander opperhoofd om hem te helpen, maar toen gij de onschuldige en schadelooze Zeven-fonteiners aanviel, was ik verbaasd, en ook gegriefd boven bevatting. Ik gaf toen last aan al mijne kapiteins om terug te vallen op Thaba Bosigo, en het is uwe krijgslieden verschuldigd, te erkennen, dat sedert den dag dat oorlog was verklaard, zij nooit Molapo, Paulus, Mopeli, Molitape of eenigen anderen kapitein hebben ontmoet, alvorens gij hen ontmoet hebt aan de oevers van de Caledonrivier. Zij vonden slechts op hunnen weg het volk van één afgelegen dorp en ook eenige oude mannen en zieke menschen. Zoo veel kan ik veilig zeggen van de oostelijke kommando; Ik had gelijkstandige last gegeven aan hen die aan het westen aan het vechten waren, en gij weet, dat zelfs te Zevenfontein, gij slechts weinige manschappen hebt ontmoet, die nimmer voornemens waren ten oorlog te gaan; al de strijdbare mannen hadden reeds hunne veroordeelde stad verlaten. Heeft Morosi, die aan de oevers van de Oranjerivier woont, u op eenigerlei wijze gemolesteerd? Ik heb Bushuli alleen gelaten waar hij was, omdat gij gezegd had dat hij een roover was. Letsea had bevel om ook terug te vallen, en indien hij u heeft aangevallen op de plaats genaamd » Hell" heeft hij mijne bevelen niet gehoorzaamd, en eindelijk heb ik bij mijn volk sterk aangedrongen, zonder de kleinste kapiteins uit te zonderen, om u op uwen marsch niet te verontrusten, tot dat gij ontsnappen zoudt in het gezigt van mijn berg. Alvorens ik begon te slaan, wilde ik mij verzekeren wat de ware bedoelingen en de magt der boeren was. Toen zij hun leger formeerden aan Thaba Bosigo, zeide ik bij mij zelve: » Ik ben een hond, en wanneer mijn meester Boshoff mij slaat zal ik hem bijten." Om redenen echter, mij onbekend, wilde uw kommando niet tot vechten komen, en na een kort bezoek brak het leger op en trok naar Bloemfontein. Zeg den heer Pretorius, als het u belieft, dat ik altijd zijn vriend ben, maar dat zijne bemiddeling nutteloos is. Bemiddeling heeft ten doel om twee vijanden te scheiden die tegen elkander vechten. Zeg hem, dat ik u nog niet bevochten heb, maar dat gij alleen gevochten hebt. Wij moeten beide Pretorius bedanken voor zijne goede wenschen, maar ik moet u zeggen dat ik vertrouwen genoeg heb in uw eigen gouvernement; zonder de bemiddeling van eene vreemde magt. Ik zal uwe deputatie ontvangen. Ach! mijn goede opperhoofd Boshoff, roep de kapiteins van uw laatste kommando terug en bestraf hen zeer, want zij hebben u veel kwaad gedaan op hunnen marsch door mijn land. Gij noemt u zelven een christen in uw laatsten brief. Ik heb het reeds lang geweten, dat gij een christen waart, maar de kapiteins uwer krijgslieden zijn het niet, want wanneer gij volhardt te zeggen, dat zij ook christenen zijn, zouden wij onmiddellijk besluiten, dat er geen God is. Wat! bestaat hun christendom in het verwoesten van het christendom? Hebben uwe krijgslieden niet de prachtige statie van Zevenfonteinen verwoest? Hebben zij ook niet het zendelingshuis van Morea verbrand? Hebben zij niet al de meubels van den eerw. heer Arbousset, benevens een nieuwen wagen van hem met zich genomen? Ja, gij hebt ook den heer Meader, den assistent zendelingen te Morea uitgekleed, en de groote kerken deerlijk beschadigd, welke met groote kosten zijn opgebouwd geworden op dezelfde statie. Toen gij aan Thaba Bosigo kwaamt, hebt gij meer dan tien kanonschoten gedaan op de zendingswoningen, maar de Heere heeft u niet toegelaten dezelve aan te raken. Neen, mijn goede opperhoofd! de kapiteins van uwe kommando zijn geen christenen, want ik zal nimmer gelooven, dat christendom bestaat in het gevangen wegvoeren van vrouwen en kinderen, in oude en zieke menschen ter neder te schieten; en dit alles is door uwe kinderen gedaan geworden. Ik herhaal nogmaals, gij behoort hen openlijk te bestraffen, en zelfs te kastijden, omdat zij zoo weinig om Uw Edelheid gegeven hebben, die hun vader is. Toen ik in oorlog was met Sikonyella, gaf ik mijn volk last, om de kerk van dat opperhoofd niet te

verwoesten, en het heeft dezelve ook niet aangeraakt; en tijdens de Bastaards zich bij majoor Warden voegden, die tegen mij marcheerde, zond ik een van de voornaamste mannen van de stam, om de kerk van de opstandige Bastaards van Platberg te beschermen; en gevolgelijk werd aan die twee godsdienstshuizen geen schade gedaan. Wat zal de wereld er van zeggen, wanneer men hoort, dat de kinderen van een christen opperhoofd kerken hebben verwoest en vernield, terwijl de kinderen van een heidensch opperhoofd bevreesd waren om Gods huis aan te raken?

Mijne staatkunde in dezen oorlog was om eerst te zien en te overwegen. De boeren waren eenparig in het zeggen, dat het de tegenwoordige oorlog duren zoude, tot dat een van de twee natiën uitgeroeid was van de oppervlakte der aarde, en omdat ik niet verlang iets te doen, hetgeen door het britsch gouvernement zou gelaakt worden, heb ik de boeren de voorgenomene uitdelging volgens al de middelen, welke zij verkozen, laten beproeven. Zouden de Engelschen mij niet laken, daar ik een barbaar en een heiden ben, wegens het opvolgen van het voorbeeld van eene beschaafde en christelijke natie? En nu, indien mijn hart mij toeliet uwe kinderen na te bootsen, zoude ik geregtigd zijn vrouwen en kinderen gevangen weg te voeren, oude en zieke menschen te dooden en al de blinde menschen die ik in de Vrij-staat kon vinden naar de eeuwigheid te zenden. Ik zou ook geregtvaardigd zijn, om al de steden te verbranden, waar gij en uwe kapiteins wonen, maar, wanneer ik dit deed, zou het een al te groote ramp zijn, daar er groote kooplieden in Bloemfontein, Fauresmith, Smithfield en Winburg zijn; maar echter, wie zou mij kunnen laken, wanneer ik dit alles deed? Daar de winter op handen is, wensch ik dat uwe deputatie spoedig komt, want, wanneer wij het niet eens kunnen worden, moeten wij met den oorlog voortgaan, want hoe eerder wij vechten hoe beter voor alle partijen, opdat, nadat het groot gevecht voorbij is, wij allen in winterkwartieren kunnen gaan. Wij hebben verschillende redenen om naar een gevecht te verlangen: — 1o. Wij hebben nooit aanvallender wijze gehandeld, 2o. gij hebt ons graan in verschillende distrikten van de Lesuto verwoest, en omdat de menschen van die distrikten honger zullen hebben gedurende den winter, zullen wij gaarne voedsel in den Vrijstaat willen gaan zoeken; 3o. de rapporten van uwe bevelhebbers en korrespondenten, in de *Vriend* gepubliceerd, zijn zonderlinge uitvindsels, en daarom zijn zij geheel onwaar. De Engelschen weten dat wij geene laafaars zijn, en wij zouden de Boeren willen leeren dat wij weten hoe voor onze regten te vechten, want nu zegt gij, wij zijn groote lafaarts. Alhoewel ik naar vrede haak, zou het welligt beter zijn, dat wij een paar malen aan beide kanten vechten, ten einde beter met elkander bekend te worden, en dan, welligt, zou de vrede wat meer opregt zijn aan den kant der Boeren. Echter is mijn naam Moshesh, en mijne zuster wordt »Vrede" genoemd. Ik heb in mijn jeugd nooit van oorlog gehouden, en waarom zou ik nu, daar ik oud ben, daarvan houden? Ik zal een mijner zoons zenden om uwe deputatie aan Thaba 'Nchu te ontmoeten, en ik heb last gegeven, dat zij op den weg niet worde gemolesteerd of beleedigd. Deze zijn, mijn goede vriend en opperhoofd, de ware woorden van uwen onderdanigen dienaar,

† kruismerk van Moshesh."

Waarop de heer Boshoff weder, den 18. van Bloemfontein antwoordde:

»Aan Moshesh, groot opperhoofd van de Basutos:

»Goede Vriend! Ik heb uwen brief van den 16 dezer ontvangen, in antwoord op den mijnen van den 12 bevorens, en moet u berigten, dat ik twee heeren als eene deputatie van hier zal zenden op aanstaanden Maandag den 24 dezer, en dat zij, volgens uwe belofte, verwachten uwen zoon te ontmoeten, om hen naar Thaba Bosigo te vergezellen, ten einde hun een veilige geleide heen en weder te verzekeren. Uw brief bevat zeer vele onderwerpen, welke het voor mij nu onmogelijk is te beantwoorden en op te helderen. Er zijn verscheidene beschuldigingen, welke mij geheel vreemd zijn, en welke dienen onderzocht te worden. Dit denk ik voor het tegenwoordige niet dienstig, noch zie ik dat een volledig antwoord op uwen brief tot eenigen goeden uitslag zoude leiden. Ik heb heden eenen brief ontvangen van den heer president Pretorius, mij zijne aankomst met een kommando te Cronstadt meldende, en dat hij naar Winburg zou gaan. Ik heb hem geschreven, dat ik hem aldaar zal ontmoeten, en zal hem alsdan bekend maken met de maatregelen, zoo verre dezelve alreede tusschen ons zijn aangegaan met het doel om een einde te maken aan eenige verdere aanvallende operatien tot dat de uitslag van de voorgestelde vereffening der bestaande vijandelijkheden bekend zullen zijn. Met de laatste post heb ik ook een brief ontvangen van Zijne Exc. den gouverneur van de Kaapkolonie, zijne bemiddeling in onze geschillen aanbiedende. Ik zal de deputatie, welke van hier gaan zal, last geven wat te doen, ingeval gij genegen mogt zijn het aanbod door den gouverneur gedaan, aan te nemen, daar Z. Exc. mij berigt heeft, dat hij ook aan u deswegens geschreven heeft."

De schatting, die het standbeeld van Hendrik IV op den Pont-Neuf te Parijs bedekte, is onlangs, na het uitvoeren der herstellingswerken aan het voetstuk, weggenomen. De volgende bijzonderheden betreffende dit ruiter-standbeeld zijn niet onbelangrijk:

In 1614 werd het op den Pont-Neuf opgerigt. Aanvankelijk had het paard eene andere bestemming. Ferdinand, hertog van Toskane, had het voor zijn eigen standbeeld bij Giovanni van Bologna, een der beroemste leerlingen van Michael Angelo, besteld. Na Ferdinands dood gaf zijn opvolger dat paard aan Maria van Medicis ten geschenke. Gedurende den overtogt naar Frankrijk, leed het schip aan boord waarvan het kunstwerk zich bevond schipbreuk, en niet dan met zeer groote kosten werd het paard uit de zee opgehaald. Te Parijs plaatste men Hendrik IV op den rug van het dier, niet den koning dien wij thans aanschouwen, maar een anderen, een beeld dat den vermaarden *Béarner* blootshoofd voorstelde, met den toom des paards in de eene en de kommandostaf in de andere hand. In 1788 werd dit beeld met bloemen omkransd en met linten getooid; weinig jaren later werd bij de dekreet de wegneming bevolen van het standbeeld des meest populairen konings van Frankrijk. In zijne plaats moesten de »tafelen der regten van den mensch" gesteld worden. Sedert veranderde men van meening. De Konventie gelastte dat op die plek een standbeeld des Volks zou verrijzen. Het Volk zou in de eene hand de zinnebeelden der vrijheid en gelijkheid houden, en met de andere hand op eene knods rusten. Op zijn hoofd moest men *licht*, op zijne borst *natuur*, op zijne armen *kracht*, op zijne handen *arbeid* lezen. Het beeld moest vijftien ellen hoog zijn. Het werd echter niet opgerigt; alleen het houten voetstuk werd gesteld. Toen Bonaparte eerste konsul was geworden, gaf hij dit voetstuk aan een wachtpost om er zich als brandhout van te bedienen. In 1814 werd het standbeeld van Hendrik IV voorloopig van pleister hersteld. Het beeld dat men thans ziet werd den 3 October 1817 in de fabriek van Lemot, faubourg du Roule, gegoten. Den 23 October daaraanvolgende legde Lodewijk XVIII den eersten steen van het voetstuk, in hetwelk een prachtig exemplaar van de *Henriade* werd nedergelegd. Den 25 Augustus 1818 werd het standbeeld onthuld. Het heeft 507,860 francs gekost.

Berigten van verschillenden aard.

Zekere A. Marc Boyeux heeft aan de redactie van de *Presse* een brief gerigt handelende over de meer en meer toenemende demoralisatie der vrouwen in Frankrijk. De eerste oorzaak zegt de schrijver is onbetwistbaar het gedwongen celibaat, waartoe vele vrouwen veroordeeld zijn, of door de armoede, of door hare antipathie tegen de mannen van haren stand, wier ruwe zeden haar fijner gevoel beleedigen, of eindelijk door hare materieele onmogelijkheid om eene voegzame partij te vinden. Behalve dat door de beide klassen, die buiten het huwelijk leven, de armee en de geestelijkheid, reeds 5—6000 vrouwen geen levensgezel kunnen vinden, bestaat nog de omstandigheid, dat de vrouwelijke geboorten in Frankrijk de mannelijke met 20 pCt. overtreffen, waardoor men bij de tegenwoordige bevolking ongeveer 800,000 vrouwen verkrijgt, die schier onmogelijk tot een huwelijk kunnen geraken. Er zijn dus minstens 1,400.000 vrouwen veroordeeld om van honger te sterven, tenzij zij vermogen bezitten, werken of door openbare milddadigheid ondersteund worden. Reeds deze getallen zijn schrikwekkend; maar als men daarbij nu nog voegt het aantal mannen, die vrijwillig ongehuwd blijven, hetgeen veel het geval is onder den arbeidenden stand, dan vindt men dat in Frankrijk 1/6 gedeelte der vrouwen bij gebrek aan werk tot prostitutie moet vervallen of omkomen. En wat is het dagloon van zulke vrouwen? Gemiddeld 1 fr. 25 cent., hetgeen per maand van 26 dagen — daar op zon- en feeestdagen niet gewerkt wordt— 34 fr. 10 cent of 414 fr. per jaar uitmaakt. Daarvan moet men nog de zoogenaamde *mortes saisons* aftrekken, welke zelfs bij de beste handwerken minstens drie maanden in het jaar uitmaken, waardoor het jaarlijksche inkomen tot 310 fr. 5 cent gereduceerd wordt; aangenomen dat de werkster altijd gezond blijft, hetgeen men niet kan aannemen, als men nagaat, welk voedsel zulk een budget veroorloofd. Want als men van die 310 fr. woning, vuur, licht en kleeding aftrekt, dan houdt zulk eene vrouw 8 sous — 40 cent voor haar voedsel over. Voeg daarbij dat zulk eene vrouw spoediger oud, zwak en ongeschikt tot werken wordt, in welk geval haar niets overschiet als de bedelsstaf of het hospitaal. Kan men zich na dat alles verwonderen dat vele jonge aardige meisjes

uit den onbemiddelden stand bij de eerste verleiding bezwijken?— Neen. Zedelijke grondbeginselen zijn haar niet ingeprent.— Zij weten niets, denken over niets. Hetgeen eene liederlijke levenswijze haar aanbiedt, is een goed kleed, hout in den winter, brood als zij geen werk hebben. Ja— en dat is het toppunt van deze pyramide der ellende— zelfs de liederlijkheid heeft hare *mortes saisons* even als de arbeid.

MAIL-NIEUWS.

Onze post van 5 Augustus, is den 2den September in het Moederland aangekomen. Alle brieven en dagbladen, met deze mail ontvangen, zijn gevuld met berigten, bijzonderheden en verslagen van de feesten ter gelegenheid van den 18den verjaardag van den prins van Oranje gevierd. Een enkelen blik op al deze stukken te werpen, zou al aanstonds ons bestek ver te buiten gaan. Zie hier kortelijk wat wij onzen lezers daaromtrent niet mogen onthouden. Het is in het Moederland van algemeene bekendheid, dat Z. M. de Koning aan zijn oudsten en vermoedelijken troonopvolger eene sublieme opvoeding heeft doen geven. Het was Z. M., eenmaal zelfs openlijk uitgedrukte bedoeling, om den prins eene bij uitstek Nederlandsche opleiding te doen geven en daarin, zoowel als in de vorming van verstand en hart bij den jeugdigen koningszoon is Z. M. uitmuntend gesteund, door des prinsen gouverneur, den voortreffelijken Casembroot, een man wiens naam nimmer dan met eerbied en achting wordt genoemd, en die zich op eene wijze van zijne taak heeft gekweten, die het Nederlandsche volk duurzaam aan hem heeft verpligt. De gevolgen van zoodanige leiding bleven niet uit. Overal waar de prins zich vertoonde, won hij de persoonlijke genegenheid in hooge mate, want zijne minzaamheid, bekwaamheid en aangename hoedanigheden zijn onmiskenbaar. Reeds op de school te Noordheij vond hij smaak in den omgang met sommigen der kinderen van deftige burgers, waarvan er enkelen zeer aan hem gehecht raakten, hij liet er in een woord, indrukken na, die nimmer zullen uitgewischt worden. Aan de academie te Leiden maakte hij zich al de studenten tot vrienden, want de prins zelf was volmaakt student. Hij noodigde allen, zonder onderscheid, aan zijn disch of aan de bombre-tafel en had dan nog de attentie, om degeen die door ongesteldheid of andere beletselen, niet had kunnen verschijnen, nog eens afzonderlijk te laten noodigen. De prins was op al die partijtjes *student* niets anders en had telkens als hij zich ter ruste begaf, een tiental zonen uit de voornaamste ingezetenen des lands duurzaam en door edele middelen, aan zich verbonden. Als men nu weet, dat deze prins een telg is uit het beminde huis van Oranje, welks geschiedenis zoo luisterrijk met die van Nederland is verbonden en ineen gevlochten; dan kan het niemand verwonderen, dat geheel Nederland een juichtoon aanhief, toen deze uitmuntende vorstenzoon, de plaats ging innemen die door onze grondwet aan de prinsen van Oranje in ons staatsbestuur is aangewezen.

De bijzonderheden omtrent het feest zullen wij in ons volgend nommer opnemen.

— De keizer van Rusland heeft den prins het Groot Kruis der orde van St. Andreas gezonden, aan welke orde het regt verbonden is, om alle Russische ridderorden te mogen dragen. Al de leeraren en docenten van den prins hebben ridderorden bekomen. De heer de Casembroot, wiens belangrijke taak nu afgeloopen was, is tot kolonel en tot kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw bevorderd en heeft daarenboven een buitenlandsch verlof bekomen van een jaar, met behoud van tracktement. Wijders heeft de koning het civiele en militaire huis van den prins samengesteld en tot chef daarvan benoemd den graaf van Lijnden; tot des prinsen stalmeesters zijn benoemd de baron Snoukaert van Schauburg en den heer Napveu.

Politiek nieuws uit het Moederland is er hoegenaamd niet en was ook wel niet te verwachten dan na de opening der kamers. De spoorwegen waren nog altijd aan de orde.

De komeet van Donati werd in het moederland sedert den 11den Sept. met het bloote oog waargenomen.

Het staatkundige nieuws uit Europa, heeft over het algemeen zeer weinig te beteekenen. Frankrijk en Engeland gedragen zich thans als goede vrienden en zelfs het bombardement van Djeddah, schijnt in dien gewenschten toestand geene verandering te zullen brengen. Zelfs de Sultan, die wegens deze wraakoefening nog wel wat stroef is en zich had beklaagd, dat men hem ten ontijde het wraakzwaard uit de hand heeft genomen, begint, door zijn finantieelen toestand afgeleid, weder in den gewonen toestand te geraken.

Handels berigten.

Rotterdam, 14 *September*.

Koffij in eene ferme stemming en voortdurend vraag naar alle soorten der laatste veiling, zonder avans kan men ze echter niet bekomen.

Suiker mede zeer gunstig, er is echter gebrek aan voorraad, bij particulieren in de eerste hand is alles opgeruimd. Te Amsterdam zijn er 100 vaten Surinaamsch tot f 31½ a f 34 afgedaan.

Tabak weder met veel handel.

Katoen is iets vaster, Surinaamsch en Nickerie worden genoteerd tot 36 a 50 cent.

Huiden in gunstige stemming, de omzettingen zijn echter van geene beteekenis, in afwachting der veiling.

Rum, afgedaan werden te Amsterdam 20 stukken Surinaamsch per *Maximilliaan*.

Cacao Trinidad 31 a 33, Quasquil 28 a 29, Para Marignon 27 a 28, Bahia 26 a 27, St. Vincent en st. Lucia 26 a 27.

Scheepvaart.

AANGEKOMEN.

Den 9den dezer, de koloniale schoener *Coronie*, kapt. L. Wildschut.

Den 10den, de Nederl. schoener *Henriette*, kapt. H. Gravenhorst. Beiden van Curaçao.

Idem, de Eng. schooner *Humming Bird*, kapt. W. Bergep, van Demerarij.

Den 11n., de kol. schroefst. *Paramaribo*, kapt J. F. Meijer, van Demerarij. Passagiers: de Heeren D. J. Sanches en D. Alberga.

UITGEKLAARD.

Den 9 dezer, de Eng. brik *William Sorlie*, kapt. R. Mackensie; naar Clijde, lading: 304 vaten en 83 blomvaten Suiker 560,680 pond.

In Texel gearriveerd:

Den 4 Sept. *Plata* Koch, van hier.

Uit Texel naar herwaarts gezeild.

Den 9 Sept., *Nickerie*, S. Meijer.
Den 12, *Sagitta*, Bakker, (via Pleijmouth).
Idem. *Janna Adriana*, Franken.
Den 13, *Theodora Josina*, Tjakkes.

Uit Liverpool.

Den 8 Sept, *Perseverance*, Wilson.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Rijnbrand, kapt. P. F. Lange, adres bij J. H. Zaal. Sluit uiterlijk 15 dezer.

Wilhelmina, kapt. Klint, adres bij C. Leijsner.

Josephina Bernardina, kapt. A. F. Bo adres bij J. Gisius.

Amsterdam, kapt. Wehdemeijer, adres bij H. Degenhard.

ADVERTENTIEN.

Gedrukt bij **J. C. Muller Az.**

Het Abonnement is per jaar . . . *f* 20—
voor zes maanden . . 11—
„ drie „ . . 6—
Voor elk afzonderlijk nommer der Courant . . —25
De prijs der Advertentien is per regel . —25